

Jaarverslag 2017

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Organisatie	4
1.1 Raad van Toezicht.....	4
1.2 Bestuurder/directeur.....	4
1.3 Praktijkraad.....	5
1.4 Medewerkers.....	5
1.5 Financieel overzicht.....	6
2. Dienstverlening	7
2.1 Helpdesk.....	7
2.2 Bijeenkomsten.....	11
2.3 Signalerenderol.....	12
2.4 Website.....	13
2.5 Social media.....	14
2.6 Europese Ster.....	14
2.7 Praktijkvragen.....	16
2.8 EUrrest.....	17
2.9 Publicaties.....	18
2.10 Overige dienstverlening.....	20
3. Overige projecten	22
3.1 Coördinatiepunt Staatssteun.....	22
3.2 Milieuverkenner.....	24
3.3 Better Regulation.....	24

Voorwoord

Beste lezer,

Op 3 april 2017 bestond kenniscentrum Europa decentraal 15 jaar. Om dit te vieren organiseerden we op 14 december 2017 een lustrumseminar. Het thema dat centraal stond in deze lustrumviering was 'Europees recht beter geregeld'. Enerzijds verwijst dit naar de ambitie van de Europese Commissie om bestaande en nieuwe regels optimaal voor de decentrale overheden te laten werken. Anderzijds heeft dit betrekking op de vraag aan decentrale overheden om regels kritisch te bekijken, en knelpunten of vraagstukken actief te melden.

De Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) was een prominent thema voor Europa decentraal in 2017. De AVG dient per 25 mei 2018 toegepast te worden. De verplichtingen van decentrale overheden op het gebied van het verwerken van persoonsgegevens en de rechten van betrokkenen nemen toe. Op onze [website](#) kunt u hier meer informatie over vinden.

Europa decentraal ondersteunt daarnaast – al sinds 2012 - het Coördinatiepunt Staatssteun van het ministerie van BZK bij de uitvoering van kennisgevingen en staatssteunrapportages. In 2017 is het aantal kennisgevingen flink gestegen van 166 kennisgevingen in 2016, naar 227 kennisgevingen. Om het Europabewustzijn over staatssteun te vergroten hebben adviseurs van het kenniscentrum ook in 2017 weer op diverse locaties presentaties gegeven over het Europese staatssteunrecht.

Verder is vorig jaar een start gemaakt met ondersteuning vanuit het kenniscentrum ten behoeve van het BNC-overleg (Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen) in samenwerking met het ministerie van BZK en de koepels. De rol van Europa decentraal hierin is het leveren van input over de mogelijke uitwerking van Europese regelgevings- en beleidsvoorstellen en -wijzigingen in de decentrale praktijk en het duiden van mogelijke trends en knelpunten.

Ook is in 2017 het Brexit-loket voor decentrale overheden bij Europa decentraal gelanceerd. Dit loket voorziet in belangrijke mate in de informatiebehoefte van decentrale overheden over de mogelijke gevolgen van de Brexit.

Ook op het gebied van communicatie zijn het afgelopen jaar mooie resultaten behaald. Uit de statistieken blijkt dat onze website steeds beter gevonden wordt. De websitepagina's zijn in 2017 geoptimaliseerd, waardoor de vindbaarheid door middel van zoekmachines verbeterd is.

Tot slot is vermeldenswaardig dat we op 9 mei 2017 de VNG Europa Prijs ontvingen. Dit is een prijs die jaarlijks door de VNG wordt uitgereikt aan organisaties of personen die zich onderscheiden door hun betrokkenheid bij Europa. Deze prijs werd aan Europa decentraal toegekend vanwege de verdiensten met het Bridge!-project. Met dit project heeft het kenniscentrum – in opdracht van BZK en in nauwe afstemming met de koepels – negen Europeesrechtelijke knelpunten in de decentrale praktijk in kaart gebracht voor het Nederlands voorzitterschap van de Europese Unie (in 2016). De VNG stelde dat Europa decentraal met dit project heeft bijgedragen aan een concrete uitwerking van de Urban Agenda voor de EU binnen de gemeentelijke praktijk. De Urban Agenda is een initiatief om Europees beleid en -regelgeving beter te laten aansluiten op de dagelijkse lokale praktijk. Bridge! brengt op heldere wijze de uitwerking van Europees recht in de gemeentelijke praktijk op verschillende aspecten van Europees beleid en wetgeving in kaart.

Met trots presenteren wij u ook dit jaar weer ons jaarverslag. Ik wens u veel plezier met lezen. Net als in 2017 zal Europa decentraal u ook in 2018 blijven ondersteunen met Europese rechts- en beleidsvraagstukken en met het signaleren en melden van knelpunten uit uw dagelijkse praktijk.

Fenna Beekmans-Pols
Bestuurder-directeur Europa decentraal

1. Organisatie

1. Organisatie

Europa decentraal is in 2002 opgericht door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Unie van Waterschappen (UvW) en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).

De missie van Europa decentraal is als volgt geformuleerd: het beschikbaar stellen en toegankelijk maken van kennis met betrekking tot het Europees recht, beleid, Europese wet- en regelgeving en de uitvoering van Europese programma's in het algemeen belang ten behoeve van de Rijksoverheid, decentrale overheden en andere overheidsorganen. Daarnaast verricht het kenniscentrum alle taken die daarmee verband houden of bevorderlijk kunnen zijn voor het bereiken van deze doelen, en die het Europese recht en beleid en de juiste toepassing daarvan bij decentrale overheden, alsmede het Europabewustzijn, vergroten. Europa decentraal bereikt deze doelen onder meer door middel van het uitvoeren van signalerende, adviserende en informerende taken.

1.1 Raad van Toezicht

Sinds 9 maart 2016 kent het kenniscentrum een Raad van Toezicht (RvT). De leden worden voor periodes van drie jaar benoemd. Deze benoeming kan twee keer verlengd worden. De leden zijn voorgedragen door de koepels VNG, IPO en UvW. De samenstelling van de RvT was per 31 december 2017 als volgt:

Voorzitter:

dhr. mr. drs. L.J.M. Verdult

Namens VNG:

dhr. R. Jonkman

Namens IPO:

dhr. mr. A.C.J.M. de Kroon

Namens UvW:

dhr. drs. H.Th.M. Pieper, vicevoorzitter

Besluiten

De Raad van Toezicht kwam in 2017 driemaal bijeen. De voornaamste besluiten waren het goedkeuren van het jaarverslag en de jaarrekening 2016 en het vaststellen van de begroting en het jaarplan 2018.

1.2 Bestuurder-directeur

Sinds 9 maart 2016 is mw. drs. F.C. Beekmans-Pols in functie als bestuurder-directeur van de stichting. Haar plaatsvervanger is mw. mr. A.M.K. Kühler. Hiervoor was mw. drs. F.C. Beekmans-Pols in functie als directeur.

1.3 Praktijkraad

In de Praktijkraad hebben medewerkers van decentrale overheden zitting. Zij houden zich in hun dagelijks werk bezig met Europese wet- en regelgeving. De raad fungeert als klankbord voor Europa decentraal. Zo signaleert de raad aandachtspunten met betrekking tot Europees recht en beleid in de decentrale praktijk en (toekomstige) vragen daarover. Zo kan het kenniscentrum zijn plannen, producten en diensten beter afstemmen op de doelgroep. De leden van de Praktijkraad fungeren tevens als ambassadeur voor het kenniscentrum.

De Praktijkraad is in 2017 tweemaal plenair bijeengekomen. Onderwerpen die ter sprake zijn gekomen zijn onder meer privacy, staatssteun, het organiseren van gezamenlijke bijeenkomsten en diverse andere Europese vraagstukken die door de praktijkraadsleden ervaren werden.

De Praktijkraad bijeen in Rotterdam.

1.4 Medewerkers

Per 31 december 2017 kende het personeelsbestand de volgende samenstelling:

Bestuurder-directeur:

Mw. drs. F.C. (Fenna) Beekmans-Pols

Senior jurist/plv. bestuurder-directeur:

Mw. mr. A.M.K. (Ann-Marie) Kühler

Directiesecretaresse:

Mw. G.C. (Ina) Aalders

Mw. S. (Saskia) Lübeck (Office Manager)

Advies:

Mw. P.I. (Pauline) A'Campo, LLM

Mw. M.M.B. (Madeleine) Heitmeijer-Broersen, LLM (senior juridisch adviseur)

Dhr. C. (Chris) Koedooder, MA, LLM

Mw. M.I. (Marieke) Merkus, LLM

Dhr. D.F.R.B. (David) Schutrups, MA

Dhr. P.R. (Paul) Zondag, MA

Medewerker:

Dhr. J. (Jos) Pees

Informatie en communicatie:

Mw. L.H.A (Lycke) Oomen

Mw. F. (Femke) Salverda, LLM

Stages:

Acht stagairs hebben in 2017 werkervaring bij Europa decentraal opgedaan.

Ervaringen van oud-medewerkers

"Ik heb met heel veel plezier bij kenniscentrum Europa decentraal gewerkt tussen december 2015 en mei 2017. De baan als juridisch adviseur was mijn eerste daadwerkelijke werkervaring nadat ik officieel was afgestudeerd. Dit maakt mij niet uniek in de organisatie. Het merendeel van de medewerkers is jong en ambitieus en heeft net de collegebanken verlaten. Daaruit vloeit een uitermate fijne dynamiek waarbinnen een ieder veel verantwoordelijkheid krijgt, maar ook moet nemen. Kortom: de perfecte leerschool in die fase van mijn carrière.

Een belangrijk aspect dat ik heb geleerd in de anderhalf jaar tijd bij het kenniscentrum is hoe het (Europese) recht enkel van waarde is indien het in de praktijk toepasbaar is. Als Brexit-medewerker op de Nederlandse ambassade in Ierland maak ik nog vaak gebruik van deze juridische basis en inzichten over de wisselwerking tussen recht en praktijk!!" - Stijn Bijleveld

"Bij Europa decentraal werd ik specialist op het gebied van staatssteun, maar leerde ik ook heel veel over andere terreinen, zoals milieu, privacy en aanbesteden. Ik bouwde een divers netwerk op, van Den Haag tot Brussel, van Groningen tot Limburg en van stad tot regio. Ik werd bestuurslid van HYPE II. En ik kreeg de kans om samen met een heel goed team een project te leiden voor het Nederlands EU-voorzitterschap: Bridge! Betere regelgeving voor lokale en regionale overheden.

Al deze kennis en ervaring kan ik goed gebruiken in mijn nieuwe functie als senior consultant bij Sira Consulting, een onderzoeks- en adviesbureau. Naast de kennis in mijn hoofd, gebruik ik vaak de informatie op de website van Europa decentraal. Bij het kenniscentrum leerde ik complexe, juridische vraagstukken helder te verwoorden. Dat helpt me vaak een brug te slaan tussen bestuurders en beleidsmedewerkers aan de ene kant en juristen en controllers aan de andere kant." - Lianne Vis

"In 2017 heb ik een half jaar op detachingsbasis bij Europa decentraal gewerkt. Vanwege mijn toenmalige baan kon ik makkelijk de verbinding leggen tussen theorie en praktijk. Ik heb er veel geleerd. De mensen die er werken doen dat met veel toewijding en kennis van zaken.

Europa decentraal heeft een groot netwerk dat tot over de landsgrenzen reikt. De samenwerking met en voor overheden verloopt altijd goed. De kennis en werkervaring die ik bij hen heb opgedaan hebben me het vertrouwen gegeven om na bijna 7,5 jaar een nieuwe weg in te slaan en mijn hart te volgen naar mijn oude liefde Europees recht. Sinds eind vorig jaar vervul ik dan ook met veel plezier de functie van staatssteuncoördinator bij de Provincie Gelderland. Daarnaast blijf ik bij Europa decentraal en de praktijk van andere overheden betrokken via de Praktijkraad." - Asa Schuster

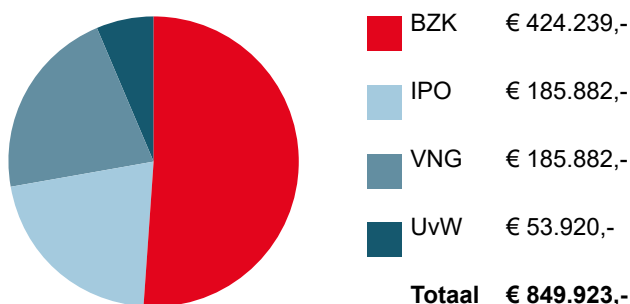

"Ik weet nog heel goed hoe ik mijn eerste week bij Europa decentraal in ging. Ik was erg zenuwachtig en maakte me best zorgen over mijn kennis van het Europese recht en beleid. Na een week waren al mijn zorgen vrijwel meteen weg. Het jonge en gezellige team staat altijd voor je klaar en helpt je waar nodig. Voordat ik het wist was ik al helemaal thuis.

Ik heb enorm veel geleerd op het gebied van wet- en regelgeving. Deze opgedane kennis komt mij bijna dagelijks van pas in mijn huidige functie bij de gemeente Hollands Kroon. Ik zie Europa decentraal als een fantastische springplank voor mijn carrière en kijk met veel plezier terug op een leuke tijd!" - Pierre Kas

1.5 Financieel overzicht

Europa decentraal wordt gefinancierd door vier partijen: het ministerie van BZK, de VNG, het IPO en de UvW. In 2017 kwam dat neer op de volgende verdeling:

Coördinatiepunt Staatssteun voor Decentrale Overheden (CSDO)

Naast de subsidie voor de reguliere dienstverlening ontvangt Europa decentraal ook subsidie van het ministerie van BZK voor de uitvoering van taken voor het CSDO. Voor 2017 bedroeg het uiteindelijk toegekende budget € 85.000,- incl. btw.

MiliEUverkenner

Onlangs voerde Europa decentraal in opdracht van het IPO de ontsluiting en actualisatie van de MiliEUverkenner uit voor een bedrag van € 17.170,- incl. btw .

Vermogensbeleid

Het boekjaar 2017 werd afgesloten met een positief resultaat.

Begroting 2018

Baten	
Basis subsidies / financiële bijdragen	€ 877.794
Overige subsidie en financiële bijdragen	€ 90.301
Totale baten	€ 968.035

Lasten	
Personeelslasten	€ 779.000
Huisvesting	€ 65.000
Publiciteit	€ 20.000
Algemeen	€ 94.000
Onvoorzien	€ 10.035
Totale lasten	€ 968.035

Resultaat	-
------------------	----------

2. Dienstverlening

2.1 Helpdesk

Alle medewerkers van gemeenten, provincies, waterschappen, samenwerkingsverbanden van decentrale overheden, medewerkers van de VNG, het IPO, de UvW en de ministeries kunnen kosteloos bij Europa decentraal terecht met al hun vragen over Europeesrechtelijke en -beleidsmatige decentrale zaken.

De helpdesk kan telefonisch (elke werkdag van 09.00 tot 12.00 uur) bereikt worden. Ook kan het helpdeskformulier op de website van Europa decentraal ingevuld worden.

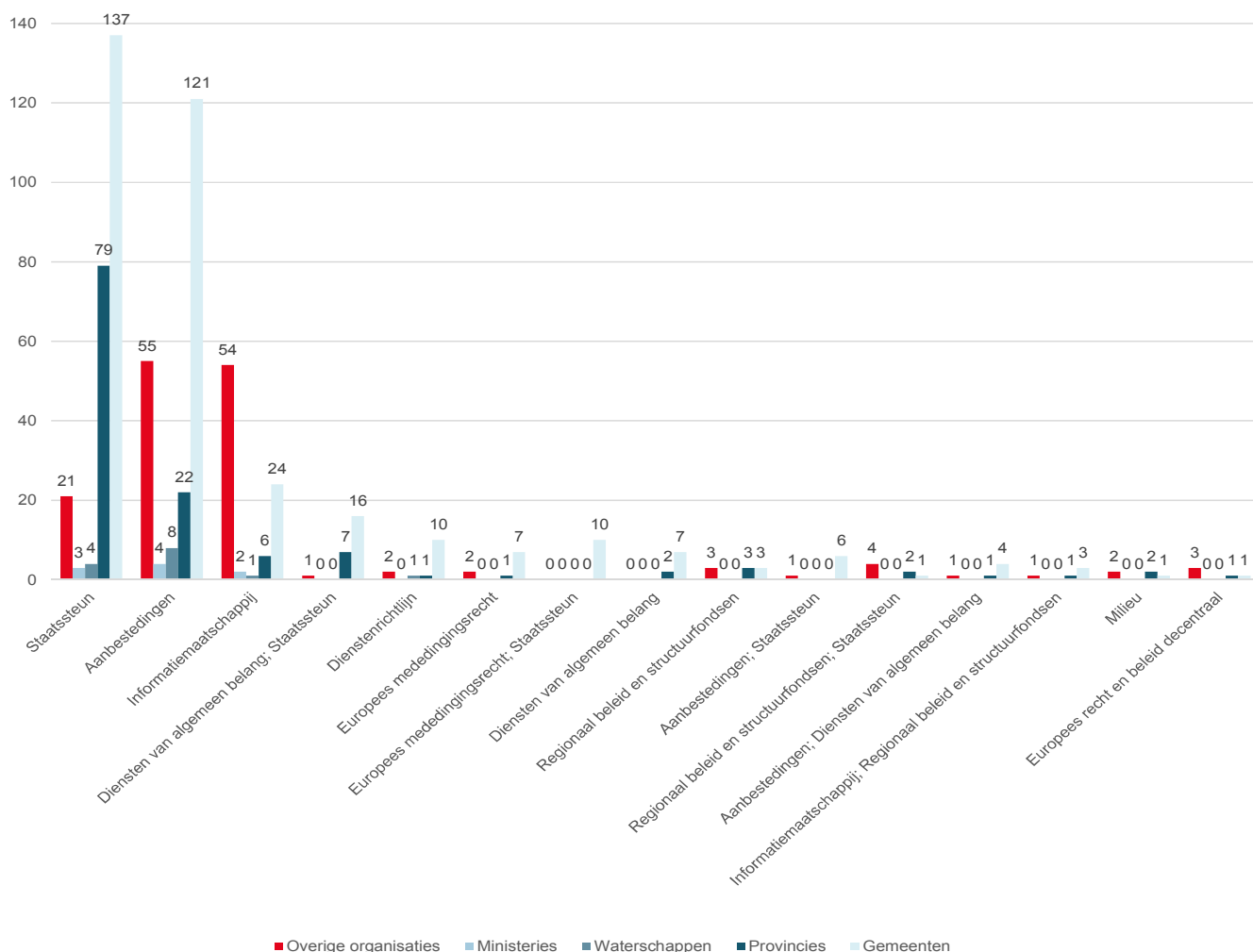
De adviseurs beantwoorden daarnaast mondeling vragen tijdens verschillende bijeenkomsten in het land (of schriftelijk naderhand).

Per jaar behandelt het kenniscentrum vanuit de Helpdesk gemiddeld 1000 vragen. In 2017 waren dat er 1203 waarvan 714 via de Helpdesk zijn beantwoord en 489 tijdens bijeenkomsten. De meeste vragen hadden (net als voorgaande jaren) betrekking op de interne markt en dan voornamelijk op Europees aanbesteden en staatssteun. Daarnaast zien we een exponentiële groei in vragen over privacy en de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), vallend onder het dossier Informatiemaatschappij.

Al enige jaren merkt het kenniscentrum dat vanuit de gestelde vragen een steeds sterkere vervaechting van de beleidsdossiers optreedt. Dit is terug te zien in de rapportages waarin steeds meer categorieën terugkomen.

Spreiding helpdeskvragen per doelgroep

Hieronder is een overzicht te vinden van de bevraagde beleidsonderwerpen in 2017 per doelgroep. In het overzicht zijn alleen categorieën opgenomen waar meer dan vijf vragen over zijn gesteld.

Overzichten per doelgroep

Onderstaande gegevens bieden een overzicht van het aantal gestelde helpdeskvragen gecategoriseerd in doelgroepen. Het kenniscentrum onderscheidt hierbij vier hoofddoelgroepen: gemeente, provincie, waterschap en rijk.

Doelgroep	Aantal vragen
Gemeente	382
Gemeentelijke instelling (incl. VNG)	130*
Provincie	136
Provinciale instellingen (incl. IPO)	22*
Waterschap (incl. UVW)	21
Ministeries (incl. BZK)	12
Rijksinstellingen	17

* Sommige instellingen (samenwerkingsverbanden) worden zowel als gemeentelijk als provinciaal aangemerkt en worden daarom dubbel meegerekend in dit overzicht.

Overzicht bevraagde onderwerpen provincies en waterschappen

In 2017 hebben provincies en waterschappen over onderstaande beleidsonderwerpen een vraag gesteld. Een overzicht van de geografische spreiding is op verzoek aan te vragen bij het kenniscentrum.

Beleids­onderwerpen	Provincies (aantal vragen)	Waterschappen (aantal vragen)
Staatssteun	79	4
Aanbestedingen	20	8
Europees recht en beleid decentraal; Staatssteun	7	-
Informatiemaatschappij	5	1
Regionaal beleid en structuurfondsen	3	-
Dienstenrichtlijn	1	1
Milieu	2	-
Diensten van algemeen belang	2	-
Regionaal beleid en structuurfondsen; Staatssteun	2	-
Aanbestedingen; Europees mededingingsrecht; Staatssteun	-	1
Aanbestedingen; Diensten van algemeen belang	1	-
Diensten van algemeen belang; Staatssteun	1	-
Europees mededingingsrecht	1	-
Europees mededingingsrecht; Regionaal beleid en structuurfondsen	1	-
Europees recht en beleid decentraal;	1	-
Europees recht en beleid decentraal; Staatssteun; Vrij verkeer	1	-
Informatiemaatschappij; Regionaal beleid en structuurfondsen	1	-
Klimaat energie en duurzaamheid; Milieu	1	-
Overige beleidsonderwerpen	2	-

Top 8 Meest Bevraagde Beleidsonderwerpen

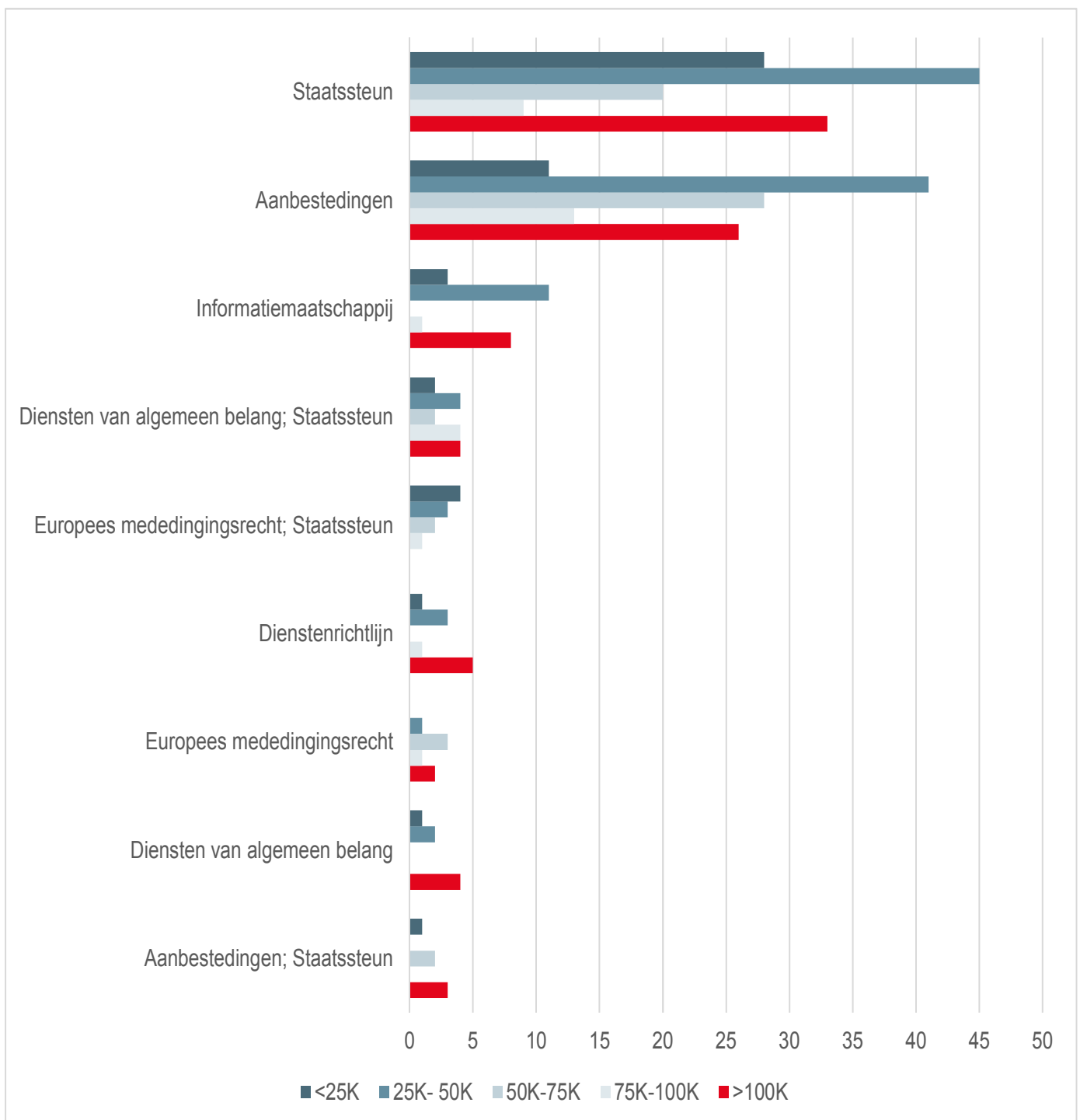
De vragen die decentrale overheid stellen aan Europa decentraal bevatten steeds vaker een combinatie van verschillende beleidsonderwerpen, bijvoorbeeld Diensten van algemeen (economisch) belang (DAEB) en aanbestedingen of Europees mededingingsrecht en staatssteun. Hieronder een top 8 van de beleidsonderwerpen die het meest terugkwamen in de helpdeskvragen.

1. Staatssteun (309 keer);
2. Aanbestedingen (241 keer);
3. Informatiemaatschappij (101 keer);
4. Diensten van algemeen belang (45 keer);
5. Europees mededingingsrecht (36 keer);
6. Regionaal beleid en structuurfondsen (29 keer);
7. Dienstenrichtlijn / Vrij verkeer (24 keer);
8. Milieu / Klimaat energie en duurzaamheid (15 keer);
Europees recht en beleid decentraal (15 keer).

Gemeentelijke spreiding aan de hand van bevraagde onderwerpen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de spreiding van de door gemeenten gestelde vragen over bepaalde (combinaties van) beleidsonderwerpen naar grootte van gemeenten. Alleen de (combinaties van) onderwerpen waarover in totaal meer dan vijf vragen zijn gesteld zijn opgenomen. Uit de tabel blijkt dat zowel grote, kleine en middengrote gemeenten vragen over de drie populairste beleidsonderwerpen, staatssteun, aanbestedingen en informatiemaatschappij, hebben gesteld.

Meest bevroagde subonderwerpen in de Helpdesk

Onderstaand een beknopt overzicht van de veel bevroagde onderwerpen binnen de interne markt dossiers en het privacydossier:

Aanbesteden

- Nieuwe aanbestedingsrichtlijn, gewijzigde aanbestedingswet (onder andere overgangsrecht, directe werking aanbestedingsrichtlijnen, inwerkingtreding aanbestedingswet en nieuwe procedures);
- Aanbestedingsplicht (wat is een overheidsopdracht?);
- CPV-codes;
- Aanbestedings-, alleenrechten- en concessiebepalingen bij publieke samenwerkingen;
- Wezenlijke wijziging;
- Concessies;
- Raamovereenkomsten;
- Gebiedsontwikkeling;
- Werk, levering of dienst?
- De toepassing van aanbestedingsprocedures (bijvoorbeeld innovatiepartnerschap, onderhandelingsprocedure zonder aankondiging en mededingingsprocedure);
- Transparante, objectieve en non-discriminatoire selectie en gunningseisen en technische specificaties;
- Samenloop van opdrachten (werken, leveringen, diensten);
- Europees aanbesteden bij uitgezonderde opdrachten (bijvoorbeeld sociale en andere specifieke diensten);
- Alternatieve aanbestedingsmogelijkheden met het verval van het regime van IIB-diensten (toepassing Dynamisch Aankoopstelsel en marktplaatsen);
- Uniform Europees Aanbestedingsdocument;
- Waardebepaling opdracht (ongeoorloofd splitsen, opdelen in percelen);
- Vaststelling en hoogte Europese drempelwaarden;
- Aanbestedingsregels en in samenloop met staatssteun (met staatsmiddelen gefinancierde projecten), DAEB-regels, mededingingsregels en bij uitvoering van projecten die bijvoorbeeld Europees gesubsidieerd/gefinancierd zijn;
- Kinderopvang, inkoop in het sociaal domein, sociale of andere specifieke diensten, voorbehouden opdracht SW-bedrijven, social return;
- Subsidie of opdracht, vergunning of opdracht.

Staatssteun & DAEB

- Vrijstellingen (AGVV/LGVV/de-minimis);
- Wijzigingen herziene AGVV;
- Berekenen steunelement bij lening/garantie;
- Breedband;
- Kinderopvang (sociaal domein);

- Vastgoed/grondtransacties;
- Huisvesting/woningcorporaties;
- Cultuur/sport;
- Beïnvloeding handelsverkeer (lokaal effect);
- Beoordelingsmethoden marktconformiteit;
- Onderzoek, ontwikkeling en innovatie (O&O&I);
- Milieu en duurzaamheid;
- Onderwijs/opleidingssteun;
- Publieke omroepen;
- Citymarketing/toerisme.

Mededinging

- Definitie van 'economische activiteit' en de voorwaarden waaronder een decentrale overheid deze mag uitvoeren
- Publieke taak en overheidsprerogatief;
- Uitzonderingen algemeen belang;
- Naleving gedragsregels: doorberekening integrale kosten of marktconforme prijsberekening en bevoordelingsverbod met betrekking tot overheidsbedrijven;
- Verlenging en herziening Wet Markt en Overheid;
- Handhaving door ACM;
- De mededingingsregels en met name de relatie tot staatssteun en subsidie. Daarnaast ook aanbesteden, DAEB en vraagstukken met betrekking tot het sociaal domein.

Privacy

- Moet er een bewerkersovereenkomst gesloten worden?
- Mag een kopie van een ID-kaart genomen worden?
- Wie is verwerkingsverantwoordelijke?
- Wat is een verwerker?
- Wanneer moet de AVG toegepast worden?
- Wat houdt de e-privacyverordening in?
- Wat is een bestuursorgaan in de zin van de AVG?
- Hoe werkt de AVG in relatie tot de Jeugdwet en het sociaal domein?
- Wat houdt doelbinding precies in?
- Wanneer moet een verwerkersovereenkomst gesloten worden?
- Hoe moet het transparantiebeginsel ingevuld worden?
- Wat is een gerechtvaardigde verwerking van persoonsgegevens?
- Privacy in relatie tot staatssteun, mededinging en aanbesteden.

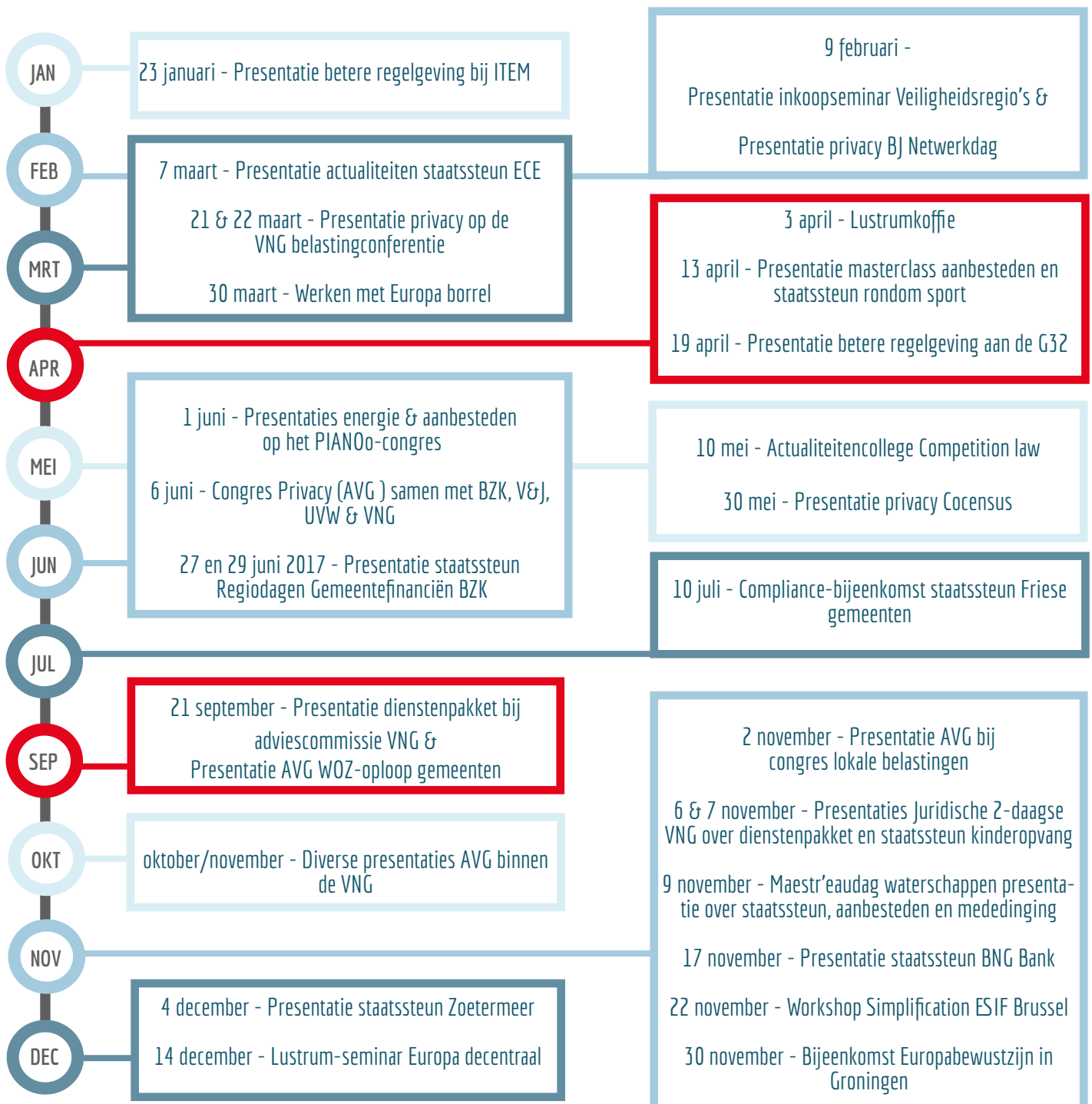

2.2 Bijeenkomsten

In 2017 konden decentrale overheden zich wederom laten voorlichten tijdens tientallen bijeenkomsten en presentaties over diverse onderwerpen met betrekking tot Europees recht en beleid. Deze werden door het kenniscentrum georganiseerd of in samenwerking met andere partijen. Dit gebeurde regelmatig op verzoek van overheden.

Op veel van de bijeenkomsten stonden onderwerpen als staatssteun, het dienstenpakket en privacy op het programma. Er is een grote behoefte aan informatie over deze onderwerpen. Dat blijkt ook uit het aantal vragen dat via de Helpdesk aan het kenniscentrum wordt gesteld.

In onderstaand schema is een overzicht van een aantal succesvolle bijeenkomsten te vinden.

2.3 Signalerende rol

Signaleringsloket

Soms blijkt Europese regelgeving in de praktijk lastig of niet uitvoerbaar. Zulke knelpunten ('signalen') kunnen decentrale overheden, ministeries of andere overheidsorganen melden bij het Signaleringsloket van Europa decentraal. Echter, vaak komen dergelijke knelpunten ook naar voren in de vragen die door decentrale overheden via de helpdesk van Europa decentraal zijn ingediend.

In 2016 is door het Bridge!-project meer ervaring opgedaan op het gebied van het onder meer ad hoc en op maat rapporteren van signalen door het kenniscentrum aan de koepels en BZK. De reacties waren met name positief en men is eensgezind over het feit dat de signalerende functie van het kenniscentrum nog verder benut kan worden. Europa decentraal heeft daarom ook het afgelopen jaar het Signaleringsloket weer verder doorontwikkeld. Er is onder meer gekeken naar hoe er op de website meer aandacht gegeven kan worden aan deze dienst waar decentrale overheden Europe(e)s(rechtelijk)e knelpunten kunnen melden. De webpagina heeft in 2017 een nieuw en geactualiseerd design gekregen en er is besloten om actiever en meer aandacht te besteden aan de (geanonimiseerde) geregistreerde en uitgewerkte knelpunten. Dit zal ook in 2018 verder uitgewerkt gaan worden.

Zoals hierboven al genoemd is de helpdesk van Europa decentraal een belangrijk instrument om knelpunten te signaleren. De adviseurs van Europa decentraal kijken dan ook bij elke helpdeskvraag die binnenkomt of er mogelijk sprake is van een uitvoeringsprobleem ten aanzien van Europese regelgeving of beleid in de decentrale praktijk. Over de in de database geregistreerde signalen rapporteert het kenniscentrum jaarlijks – in het begin van het nieuwe jaar – aan de koepelorganisaties VNG, IPO en UvW en het ministerie van BZK. Deze input kan door hen vervolgens bijvoorbeeld gebruikt worden bij de lobby of bij consultaties van de Europese Commissie voor nieuwe wetgeving.

Daarnaast werkt het Kenniscentrum steeds vaker mee aan publicaties of de nadere uitwerking van knelpunten uit de decentrale praktijk. Dit gebeurt onder andere in het kader van Better regulation en de EU Urban Agenda-partnerschappen (als vervolg op het Bridge!-project bijvoorbeeld). Op de geactualiseerde [webpagina](#) van het Signaleringsloket is hierover ook meer informatie opgenomen.

Jaarrapportage Signaleringsloket 2017

In 2017 zijn er in totaal 32 signalen via het Signaleringsloket bij Europa decentraal geregistreerd. Deze zijn allen afgeleid uit de vragen die via de helpdesk werden gesteld. Op de terreinen aanbesteden, staatssteun en privacy werden de meeste signalen geregistreerd.

Hieronder een overzicht van alle signalen per beleidsterrein.

Aanbesteden	9
Aanbesteden en DAEB	1
Aanbesteden en Mededinging	1
Aanbesteden en Staatssteun	1
Europees recht algemeen	2
Milieu	1
Privacy	8
Staatssteun	9

De (decentrale) achtergrond bij de 32 signalen betreft:

Gemeenten	12
Provincies	7
Waterschappen	1
Koepelvereniging	2
Ministeries/rijk	3
Overig	7

In de jaarrapportage van het Signaleringsloket over 2017 is de uitwerking van alle signalen te vinden .

2.4 Website

Het leveren van BNC-input

Sinds begin 2017 is Europa decentraal door de koepels en BZK gevraagd om actief input te leveren op relevante BNC-stukken (Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen) vanuit de decentrale uitvoeringspraktijk. Europa decentraal kan hierover goed informeren vanuit haar signalerende functie. Zo kan het kenniscentrum duidelijke feedback uit de ervaringspraktijk van decentrale overheden geven op nieuwe Europese Commissievoorstellen. Bijvoorbeeld over:

- De uitwerking van de voorstellen in de decentrale praktijk;
- Potentiële knelpunten die zich kunnen voordoen;
- Trends en ontwikkelingen op (aanpalende) Europese beleidsterreinen die elkaar soms ook lijken te overlappen of juist elkaar in de weg kunnen zitten.

Deze input en duiding wordt geleverd aan de koepels en BZK en het is vervolgens aan deze organisaties zelf om waar nodig af te stemmen, te beslissen of zij deze input herkennen en bruikbaar vinden en of zij deze wensen in te brengen in het Haagse en/of Brusselse belangenbehartigingstraject.

In 2017 heeft Europa decentraal op 12 BNC-fiches input geleverd.

Begin 2017 is het kenniscentrum begonnen met een Search Engine Optimisation-traject (SEO). De content op de websitepagina's wordt geoptimaliseerd, waardoor de vindbaarheid via zoekmachines verbeterd wordt. In 2017 zijn alle onderwerppagina's geoptimaliseerd. Dit is in de cijfers terug te zien. Het aantal gebruikers dat via zoekmachines op onze site is gekomen is toegenomen met 38%.

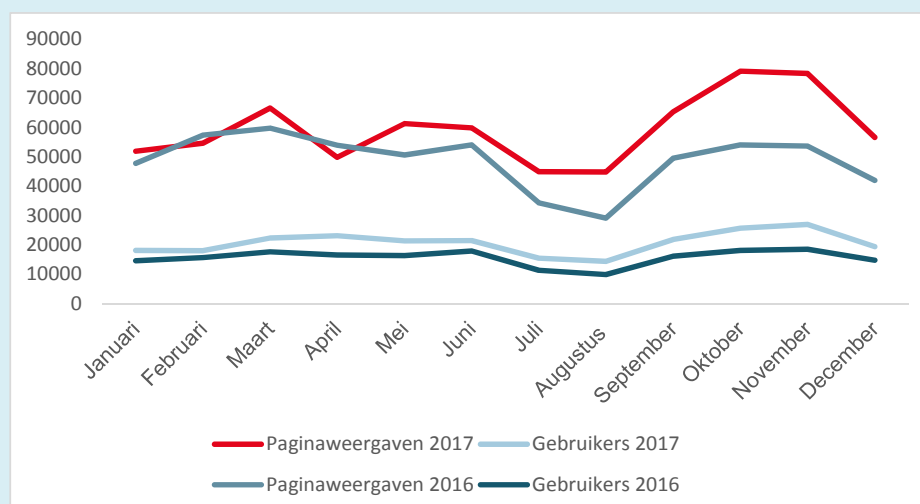
In het najaar van 2017 is samen met de websiteontwikkelaar gekeken naar hoe de website gemoderniseerd kon worden. Ook is de helpdesk prominenter in beeld gebracht.

Thema's en Brexit loket

Nieuw op de website zijn de themapagina's. In 2017 heeft het kenniscentrum bijvoorbeeld, de themapagina's circulaire economie, privacy en sociaal domein ontwikkeld. Ook het Brexit-loket voor decentrale overheden is het afgelopen jaar gelanceerd. Dit is een initiatief van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en in afstemming met de koepelorganisaties ondergebracht bij kenniscentrum Europa decentraal.

Met het Brexit-loket worden onder meer de actualiteiten omtrent het uittreden van het Verenigd Koninkrijk (VK) uit de Europese Unie (EU) onder de aandacht gebracht. Decentrale overheden kunnen onder andere vragen stellen via het Brexit-loket en kunnen zo mogelijk (on)voorziene gevolgen van de Brexit in de decentrale praktijk tijdig te identificeren en ondervangen.

Websitebezoek 2016 vs 2017

Top 5 best bekeken webpagina's 2017

In 2017 is de website van Europa decentraal in totaal 713.277 bekeken. Hieronder de top 5 van de best bekeken pagina's in 2017.

1. Homepage (29.112 weergaven);
2. Onderwerpen > Informatiemaatschappij > Privacy: de Algemene Verordening Gegevensbescherming (22.050 weergaven);
3. CPV-zoekmachine (17.140 weergaven);
4. Onderwerpen > Europees recht en beleid decentraal > Inleiding Europees recht en beleid > Rechtstreekse werking: (13.801 weergaven);
5. Onderwerp > Staatssteun (10.833 weergaven).

Top 5 best bekeken onderwerpen in 2017

Op de website van Europa decentraal zijn de inhoudelijke webpagina's gegroepeerd per beleidsonderwerp. Hieronder de top 5 best bekeken beleidsonderwerpen op de website in 2017.

1. Staatssteun (114.975 weergaven);
2. Aanbestedingen (87.320 weergaven);
3. Privacy (57.082 weergaven);
4. Duurzaamheid, milieu & klimaat (18.373 weergaven);
5. Diensten van Algemeen (Economisch) Belang (DAEB): (15.786 weergaven).

Top 5 best gelezen nieuwsberichten in 2017

De vijf best gelezen nieuwsberichten van het kenniscentrum in de Europese Ster van 2017 waren.

1. Nieuwe EU-privacyregels geen ver van mijn bedshow. (344 weergaven);
2. Europese Commissie publiceert nieuwe brochure Circulair Aanbesteden. (319 weergaven);
3. Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) gepubliceerd. (307 weergaven);
4. Europees landbouwbeleid op de schop. (290 weergaven);
5. Staatssteun: Commissie verruimt Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV). (289 weergaven).

2.5 Social media

Het kenniscentrum is al enkele jaren actief op de social media-kanalen LinkedIn en Twitter (@EUdecentraal). Hieronder een aantal statistieken.

aantal volgers eind 2017: 544

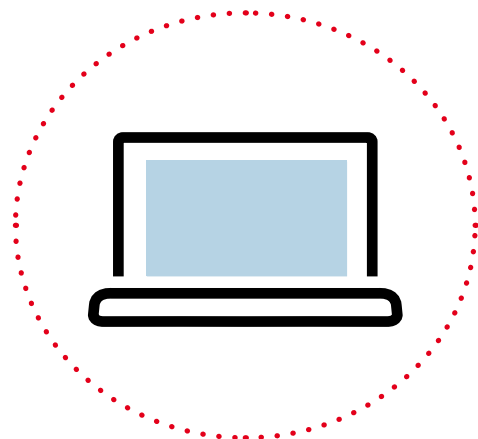

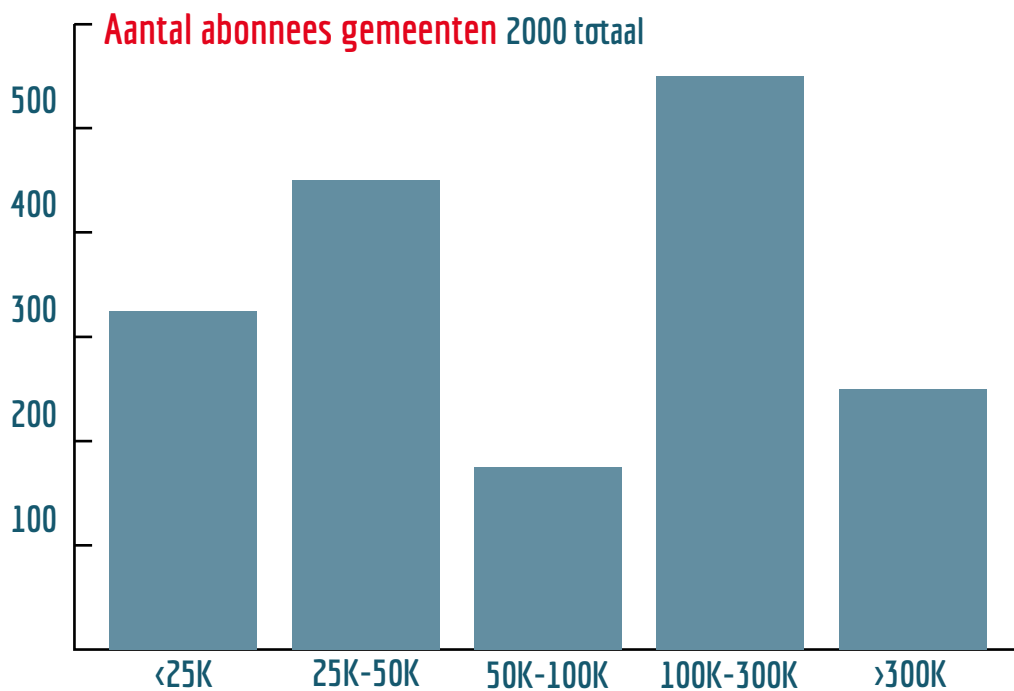
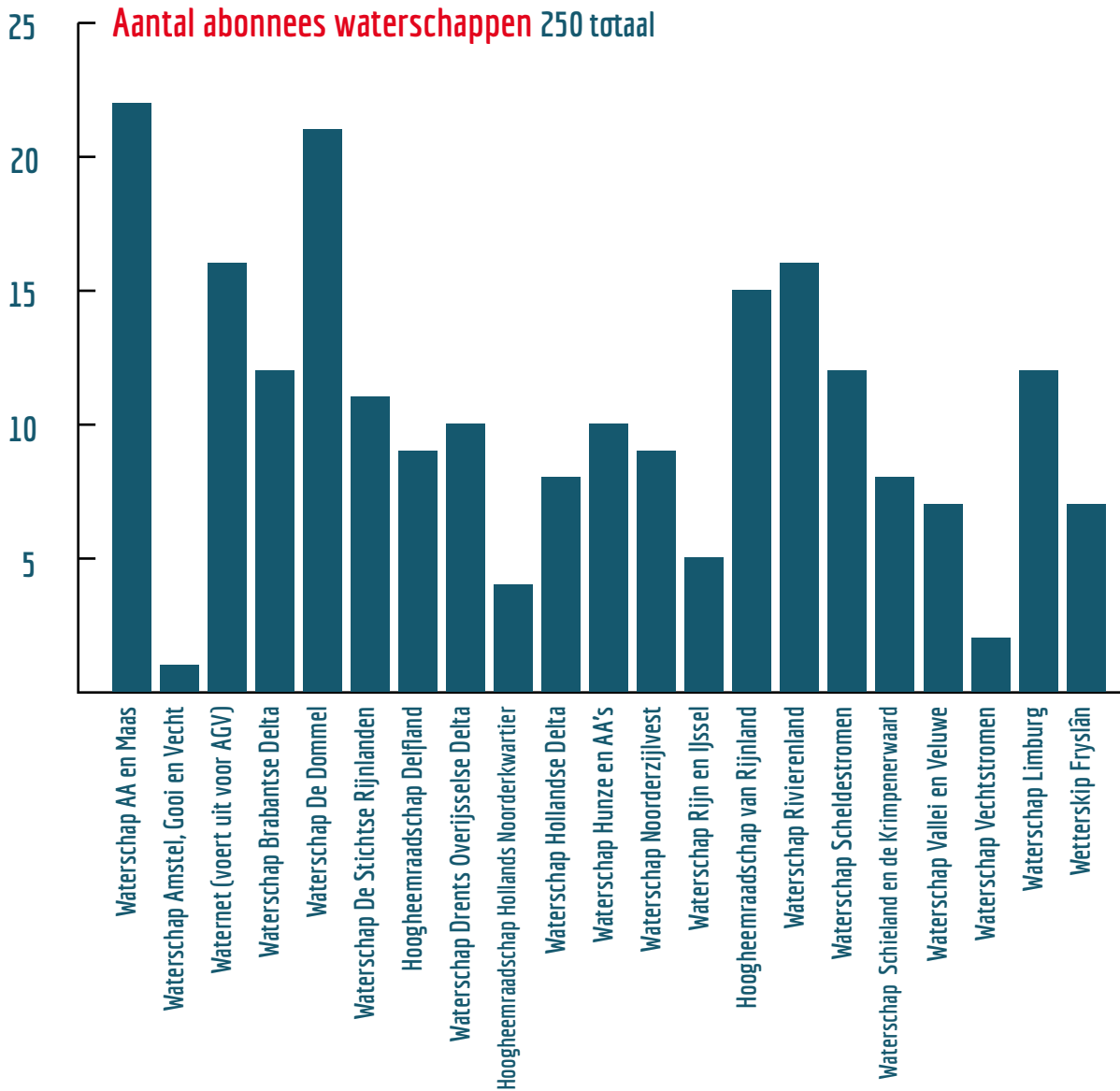
aantal volgers eind 2017: 951
aantal berichten in 2017: 206

Eind 2017 had het Europa decentraal 951 volgers op Twitter en zijn er 206 Tweets verzonden. Het aantal volgers op Twitter is met 76 toegenomen ten opzichte van 2016. @EUdecentraal is 62 keer vermeld in Tweets door externe partijen. In 2017 hadden onze Tweets van Europa decentraal 185.035 weergaven. Vergeleken met 2016 (104.731 weergaven) zagen we hier een stijging van 80.304 (77%). Op LinkedIn had Europa decentraal 544 volgers aan het eind van 2017 (96 meer dan het jaar ervoor). Ook Europa decentraal constateert dat interactie met doelgroepen via social media steeds belangrijker wordt, gezien de groeiende aantallen volgers, weergaven en interacties.

2.6 Europese Ster

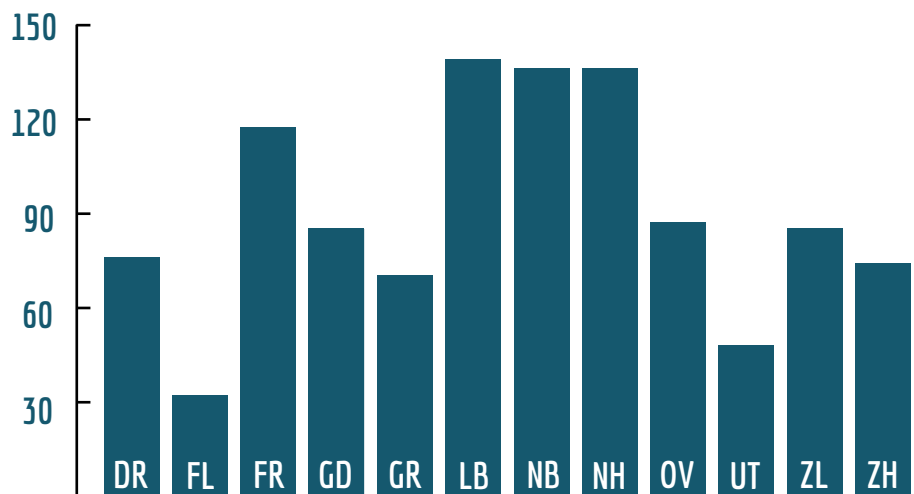
Europa decentraal houdt ongeveer 6.600 abonnees wekelijks op de hoogte van de belangrijkste Europese ontwikkelingen via de digitale nieuwsbrief 'de Europese Ster'. Eind 2016 telde de Ster 6.000 leden, dus er zijn 600 nieuwe abonnees bijgekomen. De voor gemeenten, provincies en waterschappen belangrijke ontwikkelingen worden in deze nieuwsbrief vertaald naar de decentrale praktijk. Het kenniscentrum verstuurt de Europese Ster sinds 2003 samen met het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP) in Brussel. Er werd gemiddeld in 2017 in iedere editie 766 keer doorgedrukt naar het volledige artikel.

Aantal abonnees provincies 1165 totaal

2.7 Praktijkvragen

Met de praktijkvragen beantwoordt Europa decentraal praktijkgerichte vragen die vaak gesteld worden, actueel zijn of extra aandacht verdienen. Wekelijks wordt één vraag, uiteraard geheel geanonimiseerd, uit de decentrale praktijk van een provincie, gemeente of waterschap beantwoord en vervolgens via de website en nieuwsbrief de Europese Ster verspreid. In 2017 zijn er 42 praktijkvragen in de Europese Ster gepubliceerd.

Met het wekelijks publiceren van praktijkvragen streeft Europa decentraal verschillende doelen na:

Veel gestelde vragen ondervangen

Allereerst wordt de rubriek gebruikt om een antwoord op vragen die veel gesteld worden onder de aandacht van meerdere decentrale overheden te brengen. Hiermee speelt Europa decentraal proactief op specifieke informatiebehoefte in.

Signalen uitdragen

Daarnaast worden met name helpdesk-vragen geselecteerd die betrekking lijken te hebben op een specifiek decentralaal vraagstuk en waarvan een signalerende functie uitgaat. Hiermee attendeert Europa decentraal decentrale overheden op belangwekkende ontwikkelingen.

Europabewustzijn

Ook wordt de rubriek gebruikt om aandacht te vragen voor Europeesrechtelijke onderwerpen waarvan medewerkers van decentrale overheden misschien (nog) niet altijd direct de Europeesrechtelijke component zien.

Alle praktijkvragen uit 2017 zijn gepubliceerd in de Kroniek Praktijkvragen 2017. In deze kroniek is ook de top 5 best gelezen praktijkvragen uit 2017 opgenomen.

Best gelezen praktijkvragen in 2017

Onderstaand overzicht laat zien welke praktijkvragen van alle praktijkvragen op de website het meest zijn geraadpleegd in 2017.

1. Wat houdt Best Value Procurement (BVP) conform de (Europese) aanbestedingsregels in? (5.570 weergaven) **Juli 2016**;
2. Hoe werkt de rechtstreekse werking van Europese richtlijnen? (5.514 weergaven) **Juli 2013**;
3. Wat is er veranderd voor opdrachten voor de inhuur van personeel onder de nieuwe aanbestedingsrichtlijnen? (3.353 weergaven) **Mei 2015**;
4. Is er een verschil tussen de Europese e-privacyrichtlijn en de AVG? (2.346 weergaven) **November 2016**;
5. Wat is de aanbestedingsprocedure voor sociale en andere specifieke diensten? (2.273 weergaven) **November 2016**.

2.8 EUrrest

Gemiddeld tien keer per jaar verschijnt in de Europese Ster en op de website het EUrrest. In de rubriek EUrrest aandacht Europa decentraal decentrale overheden op actuele ontwikkelingen in de Europese jurisprudentie. Het EUrrest legt het betreffende arrest van het Europese Hof van Justitie verder uit en gaat in op de impact van het arrest voor de dagelijkse praktijk van decentrale overheden. De volgende arresten kwamen in 2017 aan bod:

Januari - Informatiemaatschappij

'Overheden mogen niet zomaar verplichten (locatie)gegevens te bewaren.'

Gevoegde zaken C-203/15 en C698/15, HvJ-EU. 21 december 2016. Tele2 Sverige AB tegen Post Och Telstryelsen en Secretary of the State for the Home Department tegen Tom Watson, Peter Brice en Geoffrey Lewis.

Februari - Regionaal beleid en structuurfondsen

'Tijdstip van de verjaringstermijn voor de vervolging bij Europese subsidies.'

Zaak C-436/15, AG Conclusie. 19 januari 2017. Lietuvos Respublikos tegen UAB.

Maart - Staatssteun

'Ook een kerk kan een onderneming zijn.'

Zaak C-74/16, AG Kokott. 16 februari 2017. Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania tegen Ayuntamiento de Gatefe.

Mei - Grensoverschrijdende samenwerking

'Hypotheekrenteaftrek in Nederland bij grensoverschrijdend woon-werkverkeer.'

Zaak C-283/15, HvJ-EU. 9 februari 2017. X tegen Staatssecretaris van Financiën.

Juni - Milieu en klimaat

'De overschrijding van jaargrenswaarden moet zo kort mogelijk blijven.'

Zaak C-488/15, HvJ-EU. Europese Commissie tegen Republiek Bulgarije.

Juli - Aanbestedingen

'Inschrijving aanvullen na indieningstermijn - bekwaamheidseisen inschrijver.'

Zaak C-387/14, HvJ-EU. Esaprojekt Sp. Z O.O. tegen Województwo Łódzkie.

Top 3 Meest geraadpleegde EUrresten in 2017

1. **Januari 2017.** Overheden mogen niet zomaar verplichten (locatie)gegevens te bewaren. 580 weergaven;

2. **Maart 2015.** Terugvordering EU-subsidies mogelijk op Europese rechtsgrondslag. 331 weergaven;

3. **Juni 2016.** Selectiecriteria 'economische en financiële draagkracht'. 172 weergaven.

Augustus - Aanbestedingen

'Inschrijver beschikt niet over gevraagde bankverklaring, wat nu?'

Zaak C-76/16, HvJ-EU. InIngsteel spol. s r. o. en Metrostav a.s. tegen Úrad pre verejné obstarávanie.

September - Staatssteun, energie

'Wettelijke verplichting voor elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling is geen staatssteun.'

Zaak C-329/15, HvJ-EU. ENEA SA tegen Prezes Urzędu Regulacji Energetyki.

Oktober - DAEB

'Tendered als aanbestedingsplatform een niet-economische dienst van algemeen belang (NEDAB).'

Zaak T-138/15, HvJ-EU. Aanbestedingskalender e.a. tegen de Europese Commissie.

November - Aanbestedingen

'Moet een aanbestedende dienst een inschrijver de mogelijkheid bieden om een derde te vervangen?'

Zaak C-223/16, HvJ-EU. Casertana Costruzioni Srl tegen Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti (Provveditorato Interregionale per le opere pubbliche della Campania e del Molise) tegen Agenzia Regionale Campana per la Difesa del Suolo (A.R.Ca.Di.S).

December - Privacy

'Doorgeven van persoonsgegevens gerechtvaardigd: gerechtvaardigd belang?'

Zaak C-13/15 HvJ-EU. Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvalde tegen Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme”.

2.9 Publicaties

Naast alle eerder genoemde artikelen en publicaties heeft het kenniscentrum in 2017 ook nog de volgende publicaties naar buiten gebracht:

- 'Toepasbare regelgeving aanbesteden e-depots';
- 'Belangrijkste wet- en regelgeving sport en aanbesteden';
- 'Kroniek praktijkvragen';
- 'Factsheet Aanbestedingspakket Europese Commissie'.

Ook zijn diverse aanbestedingspublicaties geactualiseerd.

Het kenniscentrum heeft daarnaast meegeschreven aan diverse publicaties, waaronder:

- 'Instrumentarium voor realiseren middenhuur';
- 'Handreiking Rol en Taken van de FG';
- 'Positionering van de FG';
- 'Register van verwerkingen'.

Tot slot hebben de medewerkers van het kenniscentrum in diverse tijdschriften gepubliceerd, waaronder:

- 'Beter aanbesteden en Better regulation' in het Tijdschrift voor Aanbestedingen (jan. 17);
- Redactioneel 'De boot is aan' in het Tijdschrift Aanbestedingsrecht (aug. 17);
- Diverse bijdragen in het Tijdschrift voor Staatssteun;
- Diverse bijdragen over Europeesrechtelijke en beleidsmatige onderwerpen in diverse bestuurstijdschriften, zoals Liberaal Bestuur en Het Waterschap.

2.10 Overige dienstverlening

Naast de reguliere dienstverlening vanuit de helpdesk, via de nieuwsbrief de Europese Ster, webdossiers, publicaties en bijeenkomsten ondersteunt het kenniscentrum het Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen ook op andere manieren. Hierna volgen een aantal voorbeelden uit 2017:

Algemene verordening gegevensbescherming

Op 25 mei 2016 is de Algemene verordening gegevensbescherming van kracht geworden. Er geldt een overgangstermijn van twee jaar. Om de decentrale overheden goed te kunnen informeren over deze verordening heeft het kenniscentrum onder meer op zeer regelmatige basis contact en overleggen met de koepels en de ministeries van BZK en V&J. Europa decentraal adviseert en informeert over de Europeesrechtelijke en beleidsmatige vragen aangaande de toepassing van de AVG.

Beter aanbesteden

Het traject Beter Aanbesteden is een initiatief van het ministerie van Economische Zaken. De aanleiding voor dit traject was de uitkomsten van de evaluatie van de Aanbestedingswet 2012. Hieruit bleek volgens EZ dat de problemen die (decentrale) overheden hebben met aanbestedingen niet in de wet zelf zitten, maar in de toepassing van de aanbestedingsregels. Om tot een breed gedragen aanpak te komen is in dit traject gekozen voor een regionale werkwijze, gecombineerd met een landelijk overleg. Europa decentraal ondersteunt in dit traject de regiovertegenwoordiger in de regio Noord, Rob Jonkman (tevens lid van de Raad van Toezicht van het kenniscentrum).

Bijdrage digitale interne markt

Het kenniscentrum heeft op verzoek van diverse provincies uitgezocht wat de stand van zaken van de Europese beleidsplannen met betrekking tot de digitale interne markt is. Daarnaast heeft het kenniscentrum de decentrale relevantie hiervan onderzocht.

Brexit-overleg met BZK, VNG, IPO en UvW

Europa decentraal is door het ministerie van BZK - in afstemming met de koepels - gevraagd om een Brexit-loket voor decentrale overheden in te richten. In het verlengde van deze werkzaamheden overlegt Europa decentraal met het ministerie en de koepelorganisaties VNG, IPO en UvW over onder andere de organisatie van vier Brexit-informatiebijeenkomsten voor bestuurders van decentrale overheden. Deze regiobijeenkomsten worden naar verwachting in de loop van 2018 georganiseerd. Verder wordt gesproken over het opstellen van een factsheet en FAQ.

BZK Europa en internationaal overleg

Sinds begin 2017 schuift Europa decentraal aan bij het BZK EU-overleg, waar ook de VNG en het IPO aan deelnemen. Alle relevante EU-dossiers die mogelijke raakvlakken hebben met decentrale overheden passeren hier de revue. Voor onder meer de afstemming van communicatie, bijeenkomsten en bijvoorbeeld inbreng in BNC of andere lopende EU-regelgeving of -beleidstrajecten is de aanwezigheid van Europa decentraal van grote meerwaarde.

Dienstenpakket – Voorstellen Europese Commissie

In januari 2017 heeft de Europese Commissie een dienstenpakket gepresenteerd met als doel om administratieve lasten voor bedrijven die diensten over de grens aan (willen) bieden te verminderen. Het voorstel bestaat uit vier onderdelen: (1) de e-card, (2) kennisgevingen nationale wetgeving inzake diensten, (3) evenredigheid nationale voorschriften beroepskwalificaties en (4) een leidraad voor nationale hervormingen van beroepskwalificaties. Europa decentraal organiseerde in 2017 in samenwerking met de VNG en het IPO bijeenkomsten en overleggen om de reikwijdte en de gevolgen van de e-card en de kennisgevingen in kaart te brengen.

Interdepartementale contactgroep Betere Regelgeving

Het kenniscentrum participeert in de interdepartementale contactgroep Betere Regelgeving, waar naast vertegenwoordigers van de ministeries ook ACTAL, de VNG en het IPO aan deelnemen. De contactgroep wisselt kennis en ervaring uit met betrekking tot de Betere Regelgeving Agenda van de Europese Commissie.

Interdepartementaal Staatssteunoverleg

Het Interdepartementaal Staatssteun Overleg (ISO) zorgt onder meer voor inhoudelijke en procedurele afstemming van het door de beleidsverantwoordelijke ministers in te nemen Nederlandse standpunt ten opzichte van nieuwe communautaire steunregelgeving en -beleid. Daarnaast heeft het ISO een rol in het kader van kennisoverdracht en informatie-uitwisseling. Het ISO draagt zorg voor de verspreiding van beschikbare relevante informatie over steun, waaronder: beleidsvoornemens en informatie van de Europese Commissie, jurisprudentie, relevante literatuur, persmededelingen en externe adviezen van bijvoorbeeld de Landsadvocaat. Europa decentraal is al sinds jaar en dag deelnemer aan het ISO.

Kennisplatform Samen Snel Internet

Europa decentraal maakt onderdeel uit van het Kennisplatform Samen Snel Internet. Dit informele platform is op initiatief van het ministerie van EZ, in samenwerking met de VNG en het provinciale overleg over breedband, medio 2016 opgericht naar aanleiding van de vele en diverse ontwikkelingen op het gebied van de aanleg van breedbandinfrastructuur bij burgers, lokale overheden en het Rijk. Het platform is bedoeld om kennis en actualiteiten uit te wisselen. Ook de koepelregeling voor staatssteun voor breedband waar het ministerie van EZ aan werkt, wordt in dit gremium afgestemd. Europa decentraal maakt in dit verband ook deel uit van de redactieraad van www.samen-snelinternet.nl voor wat betreft de staatssteun- en aanbestedingsaspecten van het onderwerp breedband.

Sport en aanbesteden

Het kenniscentrum heeft deelgenomen aan de werkgroep sportief aanbesteden van de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG). In samenspraak met de werkgroep heeft Europa decentraal een beknopte samenvatting opgesteld van de belangrijke wet- en regelgeving met betrekking tot (sportief) aanbesteden, een concept van de VSG. Ook levert het kenniscentrum regelmatig input over staatssteun en DAEB, mededingingsaspecten en algemene Europeesrechtelijke aspecten bij decentrale sportvraagstukken. In 2017 is een aanvang gemaakt met publicatie van een dossier Sport en Europees recht op de website van het kenniscentrum.

Urban Agenda EU (UAEU) - Partnerschap Innovative Procurement

Europa decentraal is betrokken bij het partnerschap Innovative Procurement. Tijdens de kick-off van het partnerschap heeft het kenniscentrum in maart 2017 een aantal inhoudelijke rondetafelsessies begeleid.

Vakberaad Europees recht provincies

Tijdens het vakberaad Europees recht komt het kenniscentrum samen met verschillende juristen Europees Recht van de provincies en het ministerie van BZK. Het doel van het vakberaad is kennisuitwisseling tussen de verschillende provincies, Europa decentraal en BZK. Op de agenda stonden verschillende actuele onderwerpen over het Europees recht.

Vakgroep Juridisch PIANOo

Europa decentraal levert input aan de vakgroep Juridisch van PIANOo. Afgelopen jaar kwam onder meer een PIANOo-visie tot stand over het onderwerp Social Return via actieve medewerking en input vanuit Europa decentraal.

Vakgroep Kennis- en ontwikkelcentrum Sociaal Domein PIANOo

De vakgroep Sociaal domein bestaat uit experts op het gebied van inkoop in het sociaal domein en komt periodiek bijeen. De expertgroep biedt mogelijkheden om gezamenlijk tot andere en innovatieve manieren van inkoop te komen, gericht op samenhang in het sociaal domein. De vakgroep werkt vraaggericht en biedt dus de mogelijkheid om vragen voor te leggen. Europa decentraal is lid van en levert input aan de vakgroep.

Werkgroep Algemene groepsvrijstellingsverordening (AGVV)

De werkgroep AGVV is opgezet vanuit het provinciale vakberaad Europees Recht. Het doel van de werkgroep is verduidelijking van de AGVV. Kenniscentrum Europa decentraal is lid van de werkgroep en werkt vragen uit en ontwikkelt in samenwerking met de werkgroepleden tools ter vergemakkelijking van de beantwoording van staatssteunrechtelijke vraagstukken.

Werkgroep gegevensuitwisseling van de VNG

Het kenniscentrum levert een bijdrage aan de werkgroep gegevensuitwisseling met betrekking tot belastinggegevens. Europa decentraal informeerde en adviseerde hier over de toepassing van de Algemene verordening gegevensbescherming.

Werkgroep structuurfondsen en staatssteun van de MA's

De werkgroep structuurfondsen en staatssteun van de Managementautoriteiten (MA) geeft ondersteuning bij staatssteunkwesties in verband met de Europese Structuur- en Investeringsfondsen (ESIF). De werkgroep bestaat uit SNN, Kansen voor West, OP Zuid, GO Oost, RVO en het ministerie van BZK. Europa decentraal neemt deel aan de vergaderingen, signaleert knelpunten en beantwoordt helpdeskvragen die eruit voortvloeien.

Werkgroep structuurfondsen en aanbesteden van de MA's

Europa decentraal ondersteunt deze werkgroep bij de uitleg van het aanbestedingsrecht en het identificeren van knelpunten. Er is onder andere meegeschreven aan het toetsingsprotocol aanbestedingsrecht voor EFRO-subsidies. De werkgroep bestaat uit leden van SNN, GO Oost, Stimulus, Kansen voor West, RVO, de Audit Autoriteit EFRO en het ministerie van EZ.

3. Andere projecten

Naast de reguliere dienstverlening leverde Europa decentraal in 2017 ook een aantal andere apart gefinancierde diensten aan het ministerie van BZK en het IPO.

Voor het ministerie betrof dat de ondersteuning van het Coördinatiepunt Staatssteun en verdere ondersteuning naar aanleiding van het eerdere Nederlands EU-voorzitterschap (rapport Bridge!).

Voor het IPO werd wederom de actualisatie van de MiliEU-verkenner uitgevoerd.

3.1 Coördinatiepunt Staatssteun (CPS)

Europa decentraal ondersteunt sinds 2012 het Coördinatiepunt Staatssteun Decentrale Overheden (CSDO) van het ministerie van BZK bij de uitvoering van verschillende procedurele taken, waaronder:

- Het begeleiden en coördineren van de procedures voor van melding vrijgestelde steun van decentrale overheden (zogenoemde kennisgevingen). Kennisgevingen van provincies, gemeenten, managementautoriteiten en samenwerkingsverbanden aan de Europese Commissie voor van melding vrijgestelde steun onder de Algemene Groepsvrijstelling (EU nr. 651/2014) (AGVV) en de Landbouwvrijstelling (EU nr. 702/2014) (LGVV) lopen via het CPS van Europa decentraal.
- Het coördineren van de jaarlijkse staatssteunrapportages van provincies en gemeenten ten behoeve van het State Aid Scoreboard. Alle benodigde informatie vraagt Europa decentraal op bij de provincies, gemeenten, managementautoriteiten en samenwerkingsverbanden. Afhankelijk van het type organisatie dienen de gegevens te worden ingevoerd in het rapportagesysteem (SARI) of te worden aangeleverd aan Europa decentraal.

Versobering werkzaamheden CPS

Het Kenniscentrum voert haar werkzaamheden op het gebied van CPS in opdracht van BZK ter ondersteuning van CSDO al uit sinds 2012. Sinds de Subsidieregeling BZK Kenniscentrum Europa decentraal 2013 maken de CPS-werkzaamheden structureel onderdeel uit van de jaarlijkse subsidieaanvraag van Europa decentraal bij BZK.

De laatste jaren is een toename van werkzaamheden vanuit CPS waarneembaar en is tegelijk de behoefte vanuit het Ministerie aangegeven om de werkzaamheden te versoberen en zo mogelijk nog efficiënter in te richten. Dit verklaart de initiële subsidieaanvraag van Europa decentraal voor

CPS 2017 werkzaamheden van €138.848 (inclusief btw) (begroting september 2016), naar de verlaagde toekenning van BZK (december 16) van €85.000 (incl. btw). Als gevolg hiervan zijn afspraken gemaakt over de wijze van verrichting van CPS-werkzaamheden door Europa decentraal. De voorheen gebruikelijke dienstverlening voor specifieke CPS-werkzaamheden aangaande bijvoorbeeld de organisatie van CPS-bijeenkomsten, het schrijven van CPS-gerelateerde publicaties en –handreikingen zijn komen te vervallen.

Daarnaast kon in 2017 een versoberingsslag bij rapportagewerkzaamheden worden gemaakt, omdat BZK een deel van de rapportagewerkzaamheden, die CPS normaliter verrichtte voor provincies, naar provincies zelf heeft verschoven. Daarnaast was er in 2017 een zogenaamde 'lichtere rapportage' aan de orde. Tweejaarlijks wordt er namelijk uitgebreider gerapporteerd, onder meer op DAEB. In 2017 hoefde er echter alleen 'regulier' gerapporteerd te worden, waardoor de CPS werkzaamheden op het gebied van rapportage ruim binnen de beschikbare capaciteit konden worden verricht.

Tot slot is ook op kennisgevingenvlak nagegaan in hoeverre nog verdere versobering van kennisgevingsactiviteiten door het kenniscentrum kon worden gerealiseerd. Daarbij is bijvoorbeeld verder doorgevoerd dat, waar mogelijk, er slechts een marginale check wordt gedaan op kennisgevingen in plaats van een standaard uitgebreide inhoudelijke check. Dit brengt mee dat er vaker vanuit CPS richting kennisgevende instanties op kan worden gewezen dat er ook andere mogelijkheden zijn om steun geoorloofd te verstrekken, zonder dat daarbij altijd een kennisgeving noodzakelijk is. Ook is de afspraak tussen CPS en CSDO gecontinueerd dat bij bijvoorbeeld te grote piekbelastingen van CPS of bij overschrijding van de maximaal beschikbare capaciteit bij CPS voor (kennisgevings)activiteiten, werkzaamheden worden uitgevoerd door CSDO BZK. Dankzij secure voortgangsbewaking en tijdig overleg en afstemming heeft deze situatie zich in 2017 niet voorgedaan, hoewel gezien de toename van het aantal gedane kennisgevingen op jaarbasis de inzet van beschikbare capaciteit van CPS-medewerkers wel het maximum heeft bereikt.

Van de totaal beschikbare capaciteit bij Europa decentraal voor CPS-werkzaamheden is in 2017 circa 10% besteed aan de rapportagewerkzaamheden, circa 70% aan kennisgevingenwerkzaamheden en de overige 20% aan algemene coördinerende activiteiten en verantwoording en bedrijfsvoering ten behoeve van CPS.

Rapportages in 2017

Ook dit jaar heeft Europa decentraal weer een belangrijke rol gespeeld in de jaarlijkse staatssteunrapportage van de decentrale overheden. In deze rapportage worden de daadwerkelijke (staatssteun)uitgaven van decentrale overheden uitgevraagd.

Begin 2017 is door BZK aan decentrale overheden het verzoek gedaan om via CPS te rapporteren over de in 2016 uitbetaalde steun. De rapportage ziet niet alleen toe op steun die is kennisgegeven op basis van de AGVV of LVV, maar ook op steun op basis van de Omnibus Decentraal Regeling (ODR), de Nationale monumentenregeling en via verlaagde grondkosten voor sociale woningbouw.

Hierbij betreft het aantal maatregelen waarover moet worden gerapporteerd een opsomming van bestaande actieve steunmaatregelen en de nieuwe maatregelen. In de praktijk is het vaak zo geregeld dat er over meerdere jaren steun wordt uitbetaald. In de rapportagecyclus van 2017 (over 2016 en eerder) heeft CPS alle uitvragen gedaan en voor de gemeenten ook alle ingekomen rapportages verwerkt. De provincies hebben in 2017 op verzoek van BZK de AGVV- en LVV-maatregelen zelf ingevoerd.

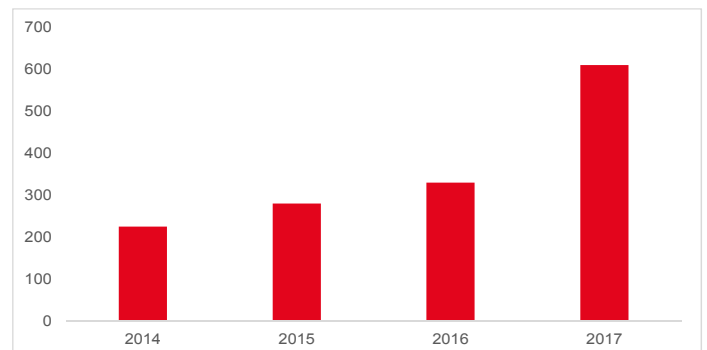
3.2 MiliEUverkenner

In opdracht van het IPO en in afstemming met het HNP publiceert Europa decentraal een aantal keer per jaar een geactualiseerde versie van de MiliEUverkenner op haar website. Ook in 2017 heeft deze samenwerking de gebruikers weer directe toegang tot actuele, overzichtelijke en gedetailleerde informatie over (Nederlandse en) Europese milieuregelgeving opgeleverd. De MiliEUverkenner bestaat uit een overzicht van de belangrijkste milieuthema's en dossiers voor provincies. Per onderwerp is nadere informatie beschikbaar over onder meer:

- De stand van zaken van Europese milieuregelgeving;
- In welk besluitvormingsstadium het dossier zich bevindt;
- Wie erbij betrokken zijn;
- Wat de (inter)provinciale inzet is.

De MiliEUverkenner is (na benodigde afstemming met de klankbordgroep) driemaal geactualiseerd in 2017. De actualisatieslagen hebben plaatsgevonden in de maanden februari, augustus en december. Daarnaast heeft het gebruikelijke reguliere webonderhoud aan de MiliEUverkenner plaatsgevonden. Ook zijn er diverse werkzaamheden verricht rondom de coördinatie van vertrekkende klankbordgroepleden en het vinden van een geschikte opvolging daarvan.

De volgende grafiek geeft de aantallen door de doelgroepen van CPS gerapporteerde steunmaatregelen op basis van de AGVV, de LVV en de ODR weer die vooraf bekend waren bij CPS. In de grafiek zijn derhalve gerapporteerde steunmaatregelen inzake grondkosten en monumentenregeling niet meegenomen.

3.3 Better regulation

Europa decentraal ondersteunde in 2017 verschillende UAEU-partnerschappen op het gebied van Better Regulation, in het verlengde van het rapport Bridge! en in afstemming met BZK. Zo is in 2017 door Europa decentraal een aanvang gemaakt met het uitwerken van knelpunten en het formuleren van actiepunten op het gebied van betere regelgeving, ook ten behoeve van het Urban Agenda Partnerschap Circulaire Economie. In dit kader vindt op regelmatige basis overleg plaats met het partnerschap en de coördinatoren, alsmede met de verschillende verantwoordelijke partijen betrokken bij het partnerschap over specifieke knelpunten.

Kenniscentrum Europa decentraal

Nassaulaan 12

Postbus 30435

2500 GK Den Haag

t 070 - 338 1090

e info@europadecentraal.nl

i www.europadecentraal.nl